

Τα βιβλία των Εκδόσεων Πουκαμισάς συμπυκνώνουν την πολύχρονη διδακτική εμπειρία των συγγραφέων μας και αποτελούν το βασικό εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιούν οι μαθητές των φροντιστηρίων μας. Μέσα από τη διαρκή τους αξιοποίηση στις τάξεις μας διασφαλίζουμε τον εμπλουτισμό τους, τη συνεχή τους βελτίωση και την επιστημονική τους αρτιότητα, καθιστώντας τα βιβλία των Εκδόσεών μας εγγύηση για την επιτυχία των μαθητών.

εκδόσεις

ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

ΤΑ **ΒΙΒΛΙΑ** ΤΩΝ **ΕΠΙΤΥΧΙΩΝ**

Μαρία Χατζηθανασίου
Ηλιάννα Μουτσίκα

γλώσσα

Δ' Δημοτικού

εκδόσεις
ΠΟΥΚΑΜΙΑΣ

Περιεχόμενα

1η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ένα ακόμα σκαλί

- Ο Σεπτέμβρης 13
- Αναμνήσεις του καλοκαιριού 16
- Ένα ακόμα σκαλί 20
- Ξημερώνει μια νέα μέρα...
Ώρα για σχολείο 23
- Αστραδενή 27
- Τετράδιο εργασιών 32
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 38
- Παραγωγή λόγου: *Το σχολείο* 52
- Κριτήριο αξιολόγησης 54

2η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ρώτα το νερό... τι τρέχει

- Το νερό συστήνεται 59
- Το ποτάμι τρέχει να συναντήσει
τη θάλασσα 62
- Το νερό στη θρησκεία,
στους μύθους και στις παραδόσεις 67
- Ο νερούλας 70
- Το νερό ταξιδεύει 73
- Τετράδιο εργασιών 78
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 85
- Παραγωγή λόγου: *Το νερό* 98
- Κριτήριο αξιολόγησης 100

3η ΕΝΟΤΗΤΑ: Το σχολείο γιορτάζει την ελευθερία και τη δημοκρατία

- Οκτώβρης 1940 105
- Ημερολόγιον από τον πόλεμον
του 1940 108
- Για γέλια και για κλάματα... 110
- Αντίσταση 112
- Γενική έκκληση 114
- Τα κάγκελα 115
- Κριτήριο αξιολόγησης 116

4η ΕΝΟΤΗΤΑ: Εμένα με νοιάζει...

- Στάση βροχοσταλίδων 121
- Στάση βροχοσταλίδων (συνέχεια) 125
- Χρησιμοποίησέ το ξανά...
και ξανά... και ξανά... 128
- Σκουπίδια στη θάλασσα 131

- Τετράδιο εργασιών 134
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 138
- Παραγωγή λόγου: *Το περιβάλλον* 150
- Κριτήριο αξιολόγησης 152

5η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ασφαλώς... κυκλοφορώ

- Μάθημα Κυκλοφοριακής Αγωγής 157
- Στον δρόμο με τον Σωτήρη 161
- Ένα αλλιώτικο πάρκο 163
- Ρόδα είναι και γυρίζει 167
- Τετράδιο εργασιών 169
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 173
- Παραγωγή λόγου:
Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) 182
- Κριτήριο αξιολόγησης 184

6η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ιστορίες παιδιών

- Κορίτσι 189
- Το μεγάλο μυστικό 192
- Ο αδελφός της Ασπασίας 196
- Ο εξάχρονος ήρωας της Ορλεάνης 199
- Τετράδιο εργασιών 203
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 207
- Παραγωγή λόγου: *Ιστορίες* 220
- Κριτήριο αξιολόγησης 222

7η ΕΝΟΤΗΤΑ: Η ελιά

- Η ελιά 227
- Οι μύθοι και η ελιά 230
- Η ελιά στην Ελλάδα και στη Μεσόγειο 234
- Μαγειρεύουμε με ελαιόλαδο 237
- Τετράδιο εργασιών 241
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 247
- Παραγωγή λόγου: *Η ελιά* 260
- Κριτήριο αξιολόγησης 262

8η ΕΝΟΤΗΤΑ: Χριστός γεννάται

- Η νύχτα της γεννήσεως 267
- Χριστουγεννιάτικα κάλαντα Κύπρου 269
- Ζωγραφίστε τις ευχές σας 272
- Η μπουγάδα του Αϊ-Βασίλη 274
- Η μοσχομυριστή βασιλόπιτα 276
- Κριτήριο αξιολόγησης 278

9η ΕΝΟΤΗΤΑ: Η παράσταση αρχίζει

- Μια περιπέτεια για τον Ρωμαίο 283
- Ένας Αρλεκίνος από χαρτί 287
- Όρνιθες 291
- Πρώτη φορά στο θέατρο 295
- Ο Κεραμιδοτρέχαλος 298
- Τετράδιο εργασιών 303
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 310
- Παραγωγή λόγου: *Το θέατρο* 318
- Κριτήριο αξιολόγησης 320

10η ΕΝΟΤΗΤΑ: Λέξεις φτερουγίζουν πέρα, ταξιδεύουν στον αγέρα

- Παιχνίδια με τις λέξεις 325
- Γλωσσική αυτοβιογραφία 328
- Χορεύοντας με... ανήκουστους ήχους 333
- Γραφή, η μνήμη των ανθρώπων 336
- Τετράδιο εργασιών 341
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 345
- Παραγωγή λόγου:
Η γλώσσα και οι λέξεις 356
- Κριτήριο αξιολόγησης 358

11η ΕΝΟΤΗΤΑ:

Γελάσαμε με την ψυχή μας

- Ο Μπελάς και ο Ρουμπούρνης 363
- Ο Αργύρης και το πρόβλημα 366
- Φρουτοπία 370
- Τρύπωνας, ο φαφαγάλος 374
- Τετράδιο εργασιών 379
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 385
- Παραγωγή λόγου: *Το γέλιο* 392
- Κριτήριο αξιολόγησης 394

12η ΕΝΟΤΗΤΑ:

Χαίρε, ω χაίρε Ελευθεριά!

- Έτσι σώθηκε το έθνος 399
- Εμείς δεν προσκυνούμε 401
- Ο τρελός μπουρλοτιέρης 403
- Του Διάκου 405
- Κριτήριο αξιολόγησης 408

13η ΕΝΟΤΗΤΑ:

Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίδιοι

- Όλου του κόσμου τα παιδιά 413
- Το σχολείο του κόσμου 416
- Τα δικαιώματα των παιδιών 419
- Η 5η Βασική Αρχή των Δικαιωμάτων των Παιδιών 423
- Τετράδιο εργασιών 427
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 431
- Παραγωγή λόγου:
Τα δικαιώματα των παιδιών 436
- Κριτήριο αξιολόγησης 438

14η ΕΝΟΤΗΤΑ: Το ανθρώπινο θαύμα

- Ύμνος στον άνθρωπο 443
- Από το πρώτο τηλεφώνημα στο πρώτο ηλεκτρονικό μήνυμα! 446
- Μια παράξενη παραγγελία 448
- Το διαδίκτυο 451
- Τετράδιο εργασιών 455
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 460
- Παραγωγή λόγου: *Η τεχνολογία* 468
- Κριτήριο αξιολόγησης 470

15η ΕΝΟΤΗΤΑ: Χριστός Ανέστη

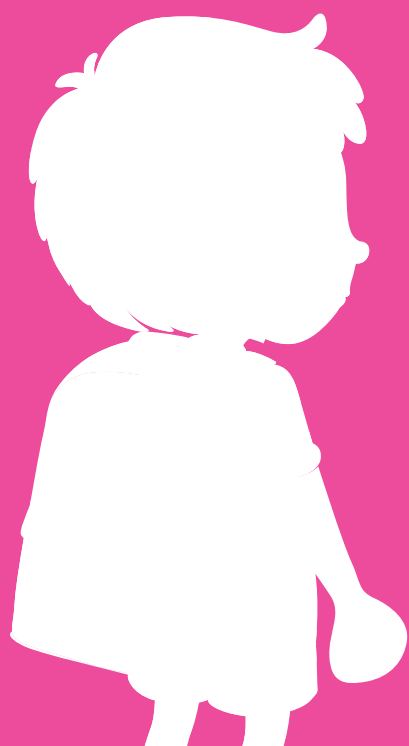
- Ανάσταση 475
- Πασχαλινά έθιμα 477
- Κριτήριο αξιολόγησης 480

16η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ταξίδια στην Ελλάδα

- Το παραδεισένιο Πήλιο 485
- Η Ρόδος 489
- Ταξιδιωτικές εντυπώσεις 492
- Άνοιξα του Αιγαίου τη θύρα 496
- Τετράδιο εργασιών 499
- Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 504
- Παραγωγή λόγου:
Ελλάδα – Ταξίδια 512
- Κριτήριο αξιολόγησης 514

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

519

Ένα ακόμα σκαλί
1η ενότητα

1. Ο Σεπτέμβρης κατανόηση κειμένου

Κεντρική ιδέα

Χαρακτηριστικές εικόνες του Σεπτέμβρη που προσωποποιείται με τη μορφή ενός μικρού αγοριού.

Χαρακτηριστικά κειμένου

Είναι ποίημα γεμάτο από εικόνες και σχήματα λόγου.

Άγνωστες λέξεις

- πανωφόρι (το): είδος ενδύματος, το οποίο φοριέται πάνω από όλα τα άλλα για προφύλαξη από το κρύο ή τη βροχή
- χνάρι (το): το σημάδι των ανθρώπων ή των ζώων που αφήνουν στο έδαφος καθώς περπατούν
- όρος (το): το βουνό
- πελώριος -α -ο: ο τεράστιος, αυτός που έχει υπερβολικό μέγεθος

Εικόνες και σχήματα λόγου

Εικόνες

- έχει ολόχρυσο καπέλο και χρυσό πανωφόρι
- τα παπούτσια του είναι φύλλα
- κρατάει σάκα από νερό

Σχήμα λόγου

Παρομοίωση

- Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι.

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου (σελ. 11-12)

1. Ο Σεπτέμβρης έχει όλα τα παιδιά φίλους και συμμαθητές. Κάθε χρόνο, την ίδια μέρα σάς υποδέχεται στο προαύλιο του σχολείου για την καινούρια σχολική χρονιά.

- **Θέλετε να τον περιγράψετε; Τι φοράει;**

Ο Σεπτέμβρης είναι ένα μικρό αγόρι που φοράει ολόχρυσο καπέλο και χρυσό πανωφόρι, έχει μάγουλα σαν μήλα και τα παπούτσια του είναι από πλατάνια που έχουν πέσει στη γη.

- **Τι κρατάει στα χέρια του;**

Στα χέρια του κρατάει μία σάκα από νερό και έχει μέσα βιβλία από σύννεφο και αφρό.

- **Ποια είναι τα σημάδια του ερχομού του;**

Τα σημάδια του ερχομού του είναι ο δυνατός άνεμος που αρχίζει και φυσάει και οι μικρές σταγονίτσες, οι οποίες πέφτουν σαν *διαμαντάκια* *στων βημάτων του τα χνάρια*.

- **Γιατί βιάζεται να φτάσει στο σχολείο;**

Γιατί θέλει να χτυπήσει την τεράστια καμπάνα του σχολείου, η οποία θα σημάνει την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς.

2. Το κείμενο που διαβάσατε είναι ένα ποίημα.

- **Πόσες στροφές έχει το ποίημα «Ο Σεπτέμβρης»; Πόσους στίχους έχει η κάθε στροφή;**

Το ποίημα έχει οκτώ στροφές και η κάθε στροφή έχει τρεις στίχους.

- **Πόσες συλλαβές έχει ο κάθε στίχος;**

Σε αυτό το ποίημα οι στίχοι δεν έχουν τον ίδιο αριθμό συλλαβών. Συγκεκριμένα, άλλοι έχουν εννέα (*με του α-νέ-μου τα πο-δά-ρια*), άλλοι έχουν οκτώ (*και τα μά-γου-λά του μή-λα*) και άλλοι επτά συλλαβές (*φί-λους και συμ-μα-θη-τές*).

- **Διαβάστε το ποίημα στην τάξη τονίζοντας τις λέξεις όπου υπάρχει ομοιοκαταληξία.**

Σε αυτό το ποίημα ομοιοκαταληξία υπάρχει στον πρώτο και τον τρίτο στίχο κάθε στροφής, δηλαδή εκεί όπου οι τελευταίες λέξεις κάθε στίχου είναι ηχητικά όμοιες: *αγόρι-πανωφόρι, φύλλα-μήλα, νερό-αφρό, ποδάρια-χνάρια, βρεις-βροχής, αγόρι-όρη, χτυπήσει-αρχινήσει, δεσ-συμμαθητές.*

- **Μπορείτε να σκεφτείτε ποιο ρόλο παίζει η ομοιοκαταληξία στο ποίημα;**
Η ομοιοκαταληξία δίνει ρυθμό και μουσικότητα στο ποίημα. Η ανάγνωση γίνεται πιο ευχάριστη, ζωντανή και το ποίημα πιο εύηχο.

3. Το ποίημα «Ο Σεπτέμβρης» είναι γεμάτο από εικόνες και ήχους του φθινοπώρου.

- **Βρείτε αυτές τις εικόνες στο ποίημα και ζωγραφίστε αυτή που σας αρέσει πιο πολύ.**

Οι εικόνες οι οποίες παρουσιάζονται στο κείμενο είναι οι παρακάτω:

- τα χρυσοκίτρινα φύλλα τα οποία πέφτουν από τα δέντρα κάτω στη γη
- ο συννεφιασμένος ουρανός και η αφρισμένη θάλασσα
- η βροχή που πέφτει
- τα σχολεία που ανοίγουν και γεμίζουν πάλι παιδιά

Μπορείτε να διαλέξετε όποια εικόνα σας αρέσει και να τη ζωγραφίσετε!

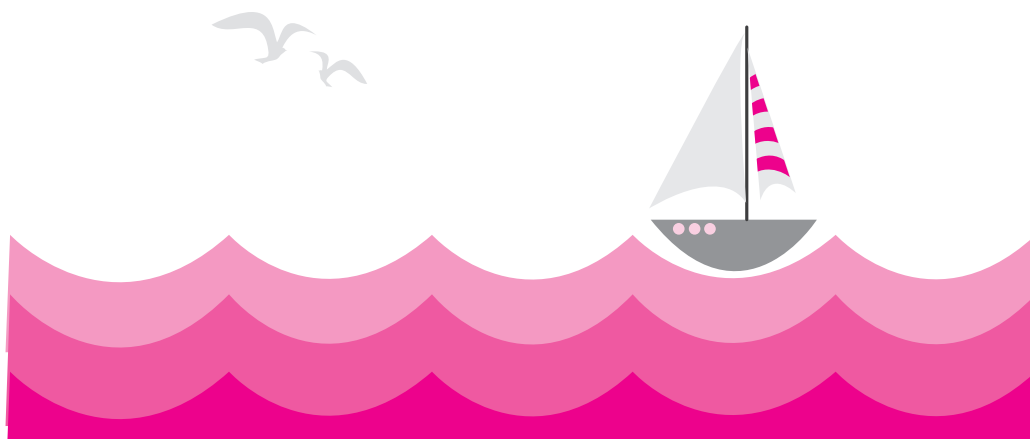
- **Αντιγράψτε τη στροφή του ποιήματος στην οποία εικόνες και ήχοι αναφέρονται στην αρχή της σχολικής χρονιάς.**

«Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει».

4. Συμπληρώστε τους μήνες που λείπουν, όπως συνηθίζεται να γράφονται στο ημερολόγιο.

Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος.

2. Αναμνήσεις του καλοκαιριού

κατανόηση κειμένου

Κεντρική ιδέα

Ο Φώτης, ένα μικρό αγόρι, αφηγείται πώς πέρασε τις καλοκαιρινές του διακοπές και επισημαίνει τη σημασία της φιλίας.

Χαρακτηριστικά κειμένου

Το κείμενο αποτελεί ένα είδος βιωματικής αναδιήγησης εμπειριών και γεγονότων. Το ύφος του είναι περιγραφικό, ενώ η γλώσσα απλή και κατανοητή.

Άγνωστες λέξεις

- **ανάμνηση (η):** επαναφορά στη μνήμη βιωμάτων συγκεκριμένης χρονικής στιγμής του παρελθόντος
- **σημαδούρα (η):** αντικείμενο που επιπλέει στη θάλασσα, είναι δεμένο σε άγκυρα και χρησιμοποιείται για να καταδείξει μια περιοχή ή κάτι που βρίσκεται στον βυθό
- **μακροβούτι (το):** βουτιά και κολύμπι κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας
- **δόλωμα (το):** μικρό κομμάτι τροφής σε αγκίστρι ή σε παγίδα για την προσέλκυση αλιευμάτων ή θηραμάτων | (μτφ.) ελκυστικό μέσο για εξαπάτηση
- **πετονιά (η):** ανθεκτικό νήμα πάνω στο οποίο δένουμε το καλάμι ψαρέματος
- **αγκίστρι (το):** εργαλείο που χρησιμοποιείται από τους ψαράδες, ο γάντζος
- **σκίρτημα (το):** ξαφνικό τίναγμα

Εικόνες και σχήματα λόγου

Εικόνες

- κάναμε μακροβούτια
- πιάναμε κοχύλια και βότσαλα
- ο σπάρος γυρίζει γύρω γύρω από το δόλωμα και τσιμπάει ξαφνικά

Σχήματα λόγου

Μεταφορές

- τρελά παιχνίδια
- σχίζουμε τα νερά

Παρομοίωση

- είναι ένα αστεράκι που ζήλεψε τη δροσιά της θάλασσας κι έκανε βουτιά από τον ουρανό

Προσωποποιήσεις

- η τσιπούρα προσπαθεί να σε ξεγελάσει
- το λουλούδι μιλούσε με το χελιδόνι

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου (σελ. 14-16)

- 1. Ακολουθήστε και εσείς τον Φώτη στις καλοκαιρινές του διακοπές.**
 - **Πού πέρασε τις καλοκαιρινές του διακοπές ο Φώτης;**
Ο Φώτης πέρασε τις καλοκαιρινές του διακοπές στην Κεφαλονιά, και συγκεκριμένα στον Καραβόμυλο, στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς του.
 - **Ποια παιχνίδια έπαιζε με τους φίλους του;**
Με τους φίλους του έπαιζε παιχνίδια στη θάλασσα. Τους άρεσε να κολυμπούν και να κάνουν διαγωνισμό ποιος θα φτάσει πρώτος στη σημαδούρα, έκαναν πολλές βουτιές πιάνοντας κοχύλια, τα οποία τα έβαζαν στο αυτί τους για να ακούσουν τον ήχο των κυμάτων.
 - **Τι βρήκαν τα παιδιά στη θάλασσα;**
Τα παιδιά βρήκαν έναν μικρό αστερία, όμως, στο τέλος, όλα μαζί αποφάσισαν να τον ξαναρίξουν στη θάλασσα για να βρει την παρέα του.
 - **Ποια ήταν τα καινούρια πράγματα που έμαθε ο Φώτης το καλοκαίρι που πέρασε;**
Ο Φώτης το καλοκαίρι που πέρασε έμαθε, με τη βοήθεια του παππού του, πώς να ψαρεύει με καλάμι και να ξεχωρίζει τα ψάρια από τον τρόπο που

τσιμπούσαν. Ακόμη, έμαθε να διαβάζει τους αέρηδες και τι επιπτώσεις έχουν στο περιβάλλον. Τέλος, κατάλαβε ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε τους φίλους μας γιατί είναι πολύ σημαντικοί στη ζωή μας.

• **Πώς καταλαβαίνετε τα λόγια του Φώτη «...τους φίλους του καλοκαιριού δεν τους ξεχνάς»;**

Ο Φώτης με αυτά του τα λόγια συνειδητοποιεί πόσο σημαντικοί είναι οι φίλοι που κάνουμε στις καλοκαιρινές μας διακοπές, καθώς μένουν για πάντα στη μνήμη μας. Οι φίλοι του καλοκαιριού είναι ξεχωριστοί καθώς μαζί τους έχουμε ζήσει συναρπαστικές στιγμές.

2. Ο Φώτης φαίνεται ενθουσιασμένος από τις καλοκαιρινές του διακοπές. Αυτό που δε θα ξεχάσει ποτέ από αυτές τις διακοπές είναι ότι έμαθε να ψαρεύει. Εσείς πώς περάσατε τις καλοκαιρινές σας διακοπές; Θέλετε να διηγηθείτε κάτι από αυτές τις διακοπές που θα σας μείνει αξέχαστο;

Κάθε καλοκαίρι πηγαίνω διακοπές στο χωριό του παππού μου, όπου με περιμένουν οι φίλοι μου και η κολλητή μου η Ζωή. Το παιχνίδι ξεκινά από νωρίς το πρωί στη θάλασσα και τελειώνει τα βράδια στην πλατεία του χωριού.

Ένα πρωί, καθώς παίζαμε, ακούσαμε τη Ζωή να φωνάζει: «Θαλάσσια χελώνα, τρέξτε γρήγορα, πάει προς το λιμάνι...». Πεταχτήκαμε όλοι όρθιοι. Η χελώνα είχε χάσει τον δρόμο της. Με τη βοήθεια του παππού μου, την οδηγήσαμε ξανά στα ανοιχτά.

Για μια στιγμή φοβηθήκαμε, αλλά αφού τη σώσαμε, νιώσαμε μεγάλη χαρά και ικανοποίηση.

3. Ο Φώτης έμαθε από τον παππού του να ξεχωρίζει τα ψάρια από τον τρόπο που τσιμπούν το δόλωμα.

Διαβάζοντας τις παρακάτω προτάσεις μπορείτε να καταλάβετε για ποιο ψάρι μιλάει το ρήμα της κάθε πρότασης;

- Γυρίζει γύρω γύρω από το δόλωμα → **ο σπάρος**
- Τσιμπάει το αγκίστρι μαλακά → **η τσιπούρα**
- Ορμάει δυνατά → **το κεφαλόπουλο**

Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις, αφού βρείτε στο κείμενο τις λέξεις που λείπουν. Η Ραλλού θα σας βοηθήσει με τις κατάλληλες λέξεις.

Ο σπάρος γυρίζει γύρω γύρω από το δόλωμα.

Η τσιπούρα τσιμπάει το αγκίστρι μαλακά.

Το κεφαλόπουλο ορμάει δυνατά.

4. Ο Φώτης λατρεύει το καλοκαίρι και τις καλοκαιρινές διακοπές. Τα παιδιά συζητούν ποια είναι η αγαπημένη τους εποχή. Μαντέψτε και συμπληρώστε στα κενά ποια είναι η αγαπημένη εποχή της Σοφίας, του Πέτρου, της Μυρτώ και γιατί.

- Η Σοφία λατρεύει τον χειμώνα για τις χειμωνιάτικες νύχτες γύρω από το τζάκι.
- Ο Πέτρος λατρεύει το φθινόπωρο για τα φθινοπωρινά φρούτα.
- Η Μυρτώ λατρεύει την άνοιξη για τις ανοιξιάτικες βόλτες στην εξοχή.

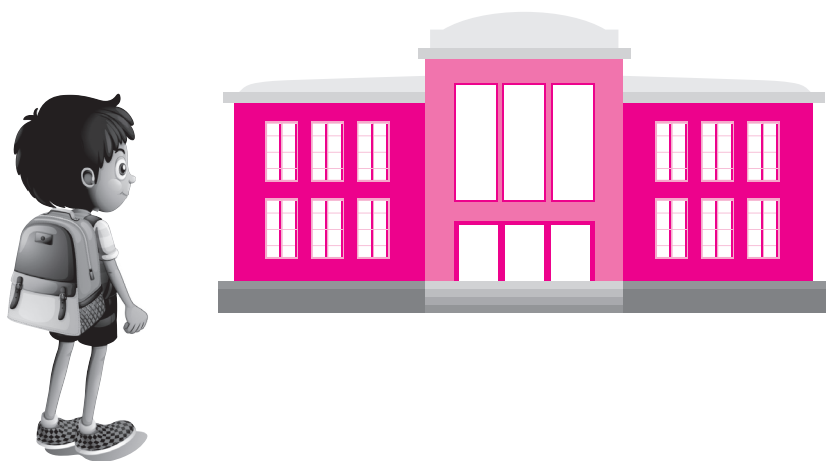
5. Η Μελίνα πέρασε τις καλοκαιρινές της διακοπές μαζί με τις αδελφές της Μοίρα και Δάφνη στη Σίφνο. Διαβάστε τι έγραψε και παρατηρήστε τις χρωματισμένες λέξεις στην πρώτη πρόταση του κειμένου.

Θυμηθείτε σε ποιο μέρος του λόγου (επίθετο, άρθρο, ουσιαστικό, ρήμα) ανήκει καθεμία από τις χρωματισμένες λέξεις και γράψτε αυτό το μέρος του λόγου στην αρχή κάθε στήλης του πίνακα.

Συμπληρώστε τις στήλες του πίνακα με λέξεις από το υπόλοιπο κείμενο. Αν θέλετε, χρωματίστε τις στο παραπάνω κείμενο με το αντίστοιχο χρώμα.

Ουσιαστικό	Ρήμα	Επίθετο	Άρθρο
μέρα	περνούσαμε	γαλάζια	τη
Μοίρα	μαζεύαμε	μεγάλα	τις
Δάφνη	ζωγραφίζαμε	άσπρα	της
θάλασσα	ήταν	μόνη	η
κοχύλια	(μην) καούν	όλες	οι
βότσαλα	(μην) τσιμπήσει	δυνατό	τον
νερομπογιές	έφευγαν	αλμυρή	οι
πλάκες			το
αυλής			της
στενοχώρια			
ώμοι			
ήλιο			
μέλισσα			
μέρες			
νερό			
ήλιο			
γεύση			
θάλασσας			

3. Ένα ακόμα σκαλί κατανόηση κειμένου

Κεντρική ιδέα

Η λαχτάρα και τα συναισθήματα χαράς που νιώθει ένα μικρό παιδί ανεβαίνοντας ένα ακόμα σκαλί, δηλαδή πηγαίνοντας στην επόμενη τάξη.

Χαρακτηριστικά κειμένου

- Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα από το βιβλίο *Τέλος δεν έχει η αγάπη* της Γαλάτειας Γρηγοριάδου-Σουρέλη.
- Πρόκειται για αφηγηματικό κείμενο με απλό ύφος και γλώσσα.

Άγνωστες λέξεις

- διώροφος -η -ο: που έχει δύο ορόφους
- ισόγειο (το): κτίσμα του οποίου το δάπεδο βρίσκεται στο ύψος του εδάφους
- επιστάτης (ο): το πρόσωπο που επιβλέπει έναν χώρο
- καμαρωτά: υπερήφανα
- γνέφω: κάνω νόημα

Εικόνες και σχήματα λόγου

Εικόνες

- το σχολείο είναι διώροφο
- στο πάνω πάτωμα είναι οι μεγάλες τάξεις
- φτάνεις σ' αυτές από μια μαρμαρένια σκάλα

- εκεί κοντά στέκεται ο επιστάτης, που λέει χαμογελώντας
- σήμερα όμως μπορώ να την ανέβω φανερά

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου (σελ. 17-19)

1. Κύκλωσε τα γράμματα που αντιστοιχούν στις σωστές απαντήσεις. Έτσι, θα σχηματιστεί μια λέξη που επαναλαμβάνεται συχνά στο κείμενο.

- Ποια πρόσωπα μιλούν σ' αυτή την ιστορία;
(Σ) Ένας μαθητής και ο επιστάτης.
- Σε ποια τάξη πηγαίνει ο μαθητής;
(Κ) Στην Τετάρτη τάξη.
- Πού βρίσκεται η Τρίτη τάξη;
(Α) Στο ισόγειο.
- Γιατί ο μαθητής μέχρι τώρα δεν μπορούσε να ανεβεί τη σκάλα; Γιατί...
(Λ) ήταν μαθητής των μικρών τάξεων.
- Τι σημαίνει για τον μαθητή ότι τώρα μπορεί να ανεβεί τη σκάλα; Σημαίνει ότι...
(Ι) είναι πια μαθητής των μεγάλων τάξεων.

Η λέξη που σχηματίζεται είναι **ΣΚΑΛΙ**.

2. Το παιδί ένιωσε μεγάλη χαρά όταν έφτασε επιτέλους η στιγμή να ανεβεί τη σκάλα του σχολείου που οδηγούσε στις μεγαλύτερες τάξεις. Βρείτε και αντιγράψτε τα σημεία του κειμένου, όπου φαίνεται:

- η επιθυμία του παιδιού να ανεβεί τη σκάλα.
«Από τότε που πρωτοπήγα στο σχολείο, κρυφοκοιτάζω τη σκάλα με λαχτάρα. Μια φορά μάλιστα την ανέβηκα στα κρυφά».
- η χαρά του παιδιού που πραγματοποίησε την επιθυμία του.
«Σήμερα όμως μπορώ να την ανέβω φανερά. Πατώ καθένα σκαλοπάτι, σιγά σιγά, καμαρωτά. Ο επιστάτης με σταματάει.
– Για πού; με ρωτάει και μετράει το μπόι μου.
– Για πάνω, του απαντώ και χτυπάει η καρδιά μου. Για πάνω, λέω ξανά, για να το ακούσει πιο καλά. Μα ξέρω πως το είπα δυνατά πιο πολύ για να το ακούσω εγώ ο ίδιος».

